

ODAM MIKROFLORASI VA UNI O'RGANISH USULLARI.

Xudoyarova G.N

PhD

Malikov Ulug'bek

Ismatova Umida

Tolibov Diyorbek

(Davolash fakulteti talabalari) Samarqand Zarmed Universiteti

Inson organizmining mikroflorasi. Inson organizmining normal mikroflorasi mikro va makroorganizmlarning o'zaro ta'siri natijasida evolutsiya jarayonida yuzaga keladi. Organizmning ma'lum qismi va a'zolari uchun xarakterli mikroblar turining yig'indisi biotsinoz-organizmning normal hayot faoliyati uchun zarurdir.

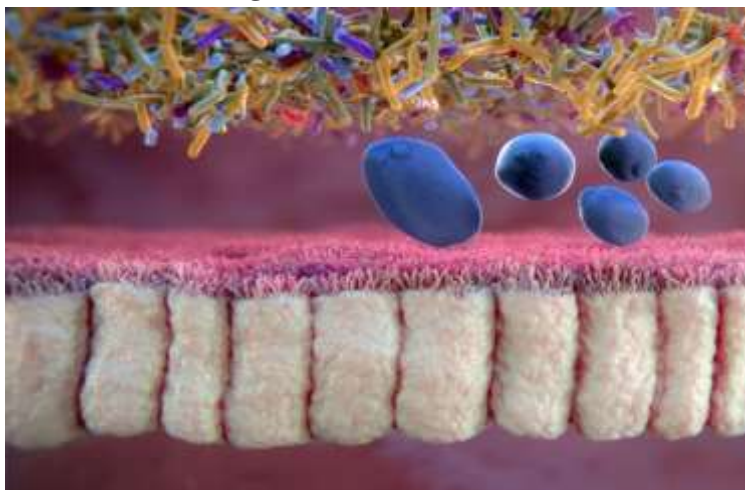
Biotsinozning buzilishi, shuning uchun odatdan tashqari mikroorganizmlarning hosil bo'lishi, ayniqsa, kasallik qo'zg'atuvchisi mikroblarning yuzaga kelishi, yuqumli kasalliklarni keltirib chiqaradi. Homiladorlik vaqtida homila steril bo'ladi. Bola tug'ilayotgan vaqtda onaning tug'ilish kanali orqali unga mikroorganizmlar tushadi.

Shuningdek, ona terisidan, doylar qo'lidan, atrofdagi buyumlar va havodan bola organizmiga mikroorganizmlar tushadi. Inson hayoti davomida mikroflora xarakteri o'zgarib turadi. Lekin ma'lum a'zolar uchun doimiy xarakterlidir. Odamning ichki a'zolari, odatda, sterildir (qon, miya, jigar va b.). Tashqi muhit bilan aloqada bo'lgan a'zo va to'qimalar o'zida mikroorganizmlar saqlaydi.

Teri mikroflorasi yetarlicha doimiydir. U stafilokokk, streptokokk, difteroidlar, spora hosil qiluvchi bakteriyalar xamirturushga xos zamburug'lar bilan namoyon bo'ladi. Ular uchun teri va yog' bezlari ajratadigan moddalar, o'lik hujayralar va parchalanish mahsulotlari oziqa hisoblanadi. Mikroorganizmlar toza teriga tushganda, terida doimo

yashaydigan bakteriyalar va turli xil bezlar ishlab chiqaradigan mahsulotlar ta'sirida, odatda, nobud bo'ladi. Terining ifloslanishi patogen mikroorganizmlarning rivojlanishiga yordam beradi. Shuning uchun terini doimo toza tutish katta ahamiyatga ega.

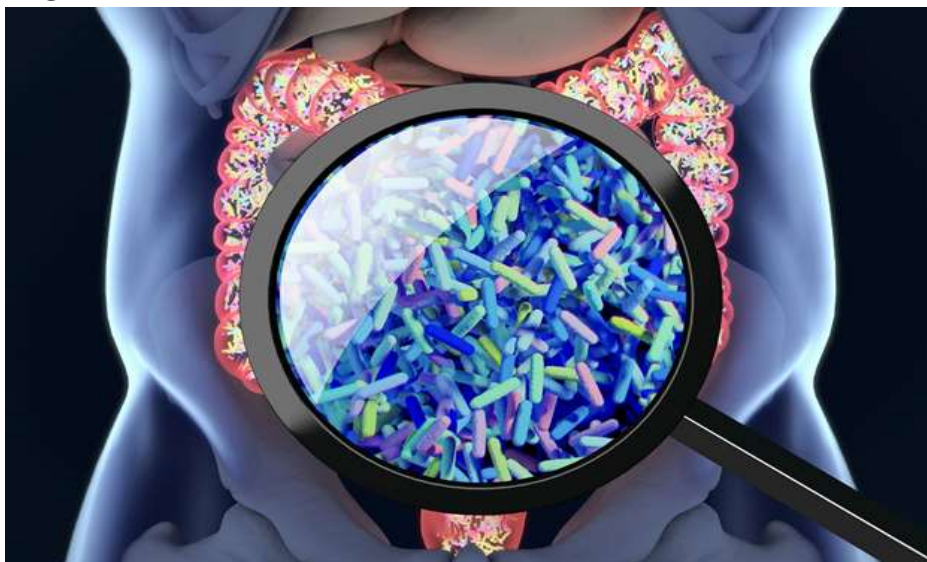
Og'iz bo'shlig'i mikroflorasi ko'p va turli-tumandir. Harorat, namlik, oziq moddalarning doimiyligi, so'lakning ishqoriy reaksiyaliligi mikroorganizmlar rivojlanishi uchun qulay sharoit hisoblanadi. Turli xil kokklar, sut kislota bakteriyalari, difteroidlar, spiroxetalar, aktinomitsetlar, xamirturushga xos zamburug'lar va urchuqsimon tayoqchalar ustunlik qiladi. Og'iz bo'shlig'i mikroorganizmlari tish kariyesi, stomatit, yumshoq to'qimaning yallig'lanishi kelib chiqishiga sabab bo'ladi. Yallig'lanish jarayonining birinchi bosqichida streptokokklar, bakteriodlar, aktinomitsetlar ustunlik qiladi. Kariyes yuzaga kelishi natijasida unga yiring hosil qiluvchi bakteriyalar, protey, klostridiylar va boshqalar qo'shiladi. Bu kasalliklarning oldini olishda og'iz bo'shlig'i gigiyenasi katta ahamiyatga ega.

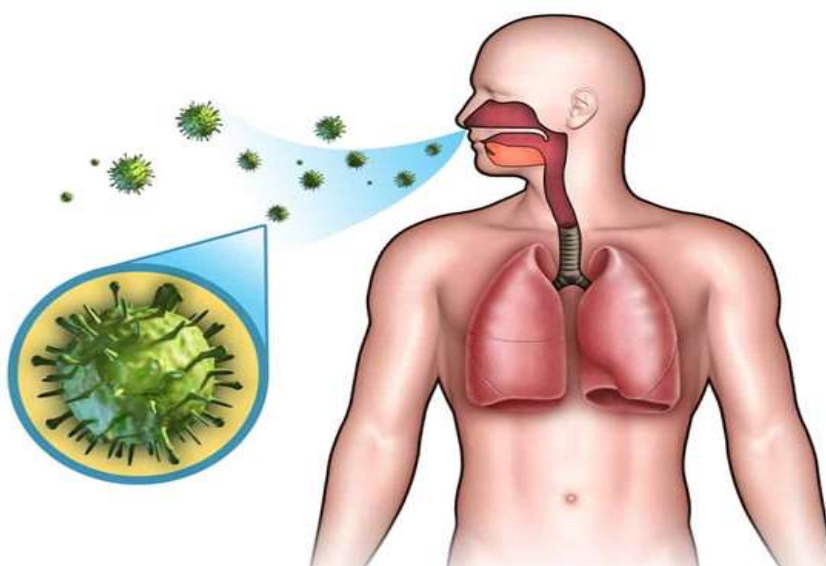
Me'da va ichak yo'li mikroflorasi. Me'da suyuqligining kislotaliligi ortganida, me'da mikroflorasi kamayadi. Ingichka ichakda ishqoriy sharoit bo'lishiga qaramasdan mikroorganizmlar kamdir. Chunki ularga fermentlar yomon ta'sir ko'rsatadi. Mikroorganizmlarning bo'linib ko'payishi uchun yo'g'on ichak qulay sharoit hisoblanadi. Inson hayoti davomida yo'g'on ichak mikroflorasi o'zgarib turadi: emizikli bolalarda sut

kislota hosil qiladigan bakteriyalar, kattalarda bakteriodlar, bifidum-bakteriyalar, ichak tayoqchalari, najas streptokokklar va boshqalar uchraydi. Najasda turli xil mikroorganizmlarni uchratishimiz mumkin.

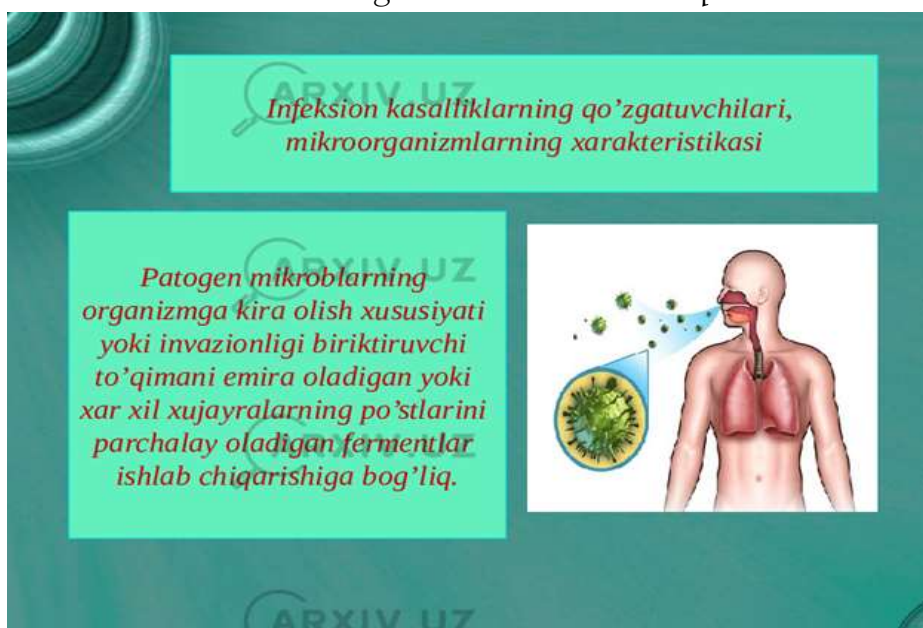

Nafas yo'li mikroflorasi odam nafas olayotgan havo bilan birga turli xil va ko'p mikroorganizmlarni qabul qiladi. Ularning ko'pchiligi burun shillig'ida ushlanib qoladi yoki yuqori nafas yo'li o'lik epiteliylari bilan tashqariga chiqariladi. Burun, halqumda, yutqinda, asosan, stafilokokk, streptokokk, difteroidlar va boshqalar uchraydi. Organizm bo'shashishi (muzlashi, jarohat olishi, oriqlab ketishi) natijasida, yuqori nafas yo'lida doimo yashovchi mikroorganizmlar turli xil kasalliklarni keltirib chiqarishi mumkin. Bunda nafas yo'lining pastki qismlarini (bronxitlar, o'pkaning yallig'lanishi) shikastlaydi.

Ko'z shilliq qavatining mikroflorasi. Ko'z mikroflorasi kamdir, chunki yosh tarkibidagi lizotsin moddasi ularga o'ldiruvchan ta'sir ko'rsatadi. Shunga qaramasdan, stafilokokklar va difteroidlarni uchratishimiz mumkin.

Qin mikroflorasi. Ayol kishining hayoti davomida qin mikroflorasi o'zgaradi. Qizlarda kokk florasida uchrasa, ayollarda Dederleyn tayoqchalari ko'p bo'ladi. Odamning normal mikroflorasi uning sog'lig'ini saqlashda muhim sharoit bo'lib hisoblanadi. Organizm sistemasidagi mikroorganizmlar biotsinoz buzilishi, patologik jarayonning kelib chiqishi, organizmning himoya funksiyasi pasayishi, disbakterioz kelib chiqishiga sabab bo'ladi. Inson organizmida bakteriyalarning ma'lum guruhlari mavjud. Bu holda, har bir muayyan soha uchun, og'iz bo'shlig'i, ichak, tomoq yoki qin bo'ladimi, bu mikroorganizmlar majmui farq qiladi. Bundan tashqari, har bir kishi uchun bu bakteriyalar kombinatsiyalari ko'pincha individualdir. Shifokorlar bu optimal bakteriyalar majmuasini «eubioz», ba'zan esa ichakning biotsenozi deb atashadi, uning tarkibi, miqdori yoki xususiyatlarining buzilishi esa «disbakterioz» deb ataladi. Ushbu maqolada esa biz disbakteriozning o'ziga xos shaklini - ichak mikroflorasining buzilishini ko'rib chiqamiz.

Bu holat yoki kasallik (ikkinchi tushuncha hozirgacha bahs va munozaralarga sabab bo'lmoqda) jiddiyligiga qarab belgilari standart alomatlar bilan kechadi, biroq, ichak disbakteriozi paydo bo'lishi sabablari tubdan farq qilishi mumkin.

Oddiygina ovqatlanish ratsionini o'zgartirish, suv kimyoviy tarkibining o'zgarishi (boshqa joyga ko'chib o'tish tufayli), iqlim o'zgarishi, stress, ovqatlanish ichakning shartli patogen mikroflorasida o'zgarishlarga olib kelishi va disbakterioz belgilari sifatida namoyon bo'lishi mumkin. Shu bilan bir qatorda, disbakteriozga oziq-ovqatdan zaharlanish, antibiotiklardan foydalanish yoki oshqozon-ichak trakti kasalliklari sababchi

bo'lishi mumkin. Eng muhimi, ichak mikroflorasi buzilishining alomatlaridan xalos bo'lish uchun, birinchi navbatda bunday holatning paydo bo'lishiga sababchi bo'layotgan omillar bilan kurashish kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Худоярова, И. Баротов, А.Г. Журакулов. РАСТЕНИЯ КАК ВОЗМОЖНЫЕ РЕЗЕРВУАРЫ ПАТОГЕННЫХ ДЛЯ ЧЕЛОВЕКА БАКТЕРИЙ Г.Н.
Евразийский журнал медицинских и естественных наук 3 (3), 38-41
2. АМ Вахидова. МИКРОБИОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ПРИ ДЕТСКОМ ГОРОДСКОМ БОЛЬНИЦЕ С ДИАГНОЗОМ КАНДИДОЗ Journal of new century innovations 24 (2), 21-29
3. Г.Н. Худоярова, Д. Мирганиев, Ш. Эсанов. ПАТОГЕННЫЕ БАКТЕРИЙ РАСТЕНИЯ И РЕЗЕРВУАРЫ ДЛЯ КИШЕЧНЫХ ЗАБОЛЕВАНИЯХ
ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ 30 (1), 131-133
4. Х.Г. Нурмаматовна. ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ ОСТРОЙ ПНЕВМОНИЕЙ У ДЕТЕЙ РАННЕГО ВОЗРАСТА В САМАРКАНДСКОМ ОБЛАСТИ
"Экономика и социум" 112 (9), 6
5. Худоярова Г.Н. ОСТРЫЕ ОТРАВЛЕНИЯ ЛЕКАРСТВЕННЫМИ СРЕДСТВАМИ.
ИНА Та'lim Innovatsiyasi Va Integratsiyasi 1 (3), 148-153
6. Вахидова А.М., Худоярова Г.Н. ИССЛЕДОВАНИЕ ПРИ СЕЛЬСКОМ БОЛЬНИЦЕ С ДИАГНОЗОМ КАНДИДОЗ. Та'lim innovatsiyasi va integratsiyasi 1 (3-son), 140-147

